

Всесвітній хор. Мюнхен

БАТЬКІВЩИНА

РІК ВИД. П. **УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК** **ЧИСЛО 48.6**
Річни **неділя, 22. XII. 1946** **Італія**

ДШ

ЗА ТРАДИЦІЄЮ

Ще до роковин "Просвіти".

З уваги на брак місця в попередньому числі нашого тижневика, присвяченому 78-м роковинам існування "Просвіти", статтю про працю Товариства "Просвіта" в нашому таборі ми були змушені перенести до цього числа.

Редакція.

Минуло 78 років від тієї незабутньої хвилини, коли на українських землях, а точніше - в Галичині, 8. грудня 1868 року повстала найважливіша й найбільш заслужена українська установа, Товариство "Просвіта". Її роль в житті всіх верств українського народу та в визвольних національних змаганнях України належить до першорядних. Це годі описати, або змальовувати в кількох словах, бо вичерпну історію "Просвіти" було б треба зібрати в багатотомів літературно-наукових і історичних праць, обґрунтованих найрізноманітнішими документальними даними. "Просвіта", як культурно-освітнє й суто громадське товариство, відоме кожному українцеві, від степів Кубані до верхівки Кирпат, це товариство не занедало ні однієї ділянки культурно-освітнього та громадського життя українського народу. Немалюко уявило собі, якого величезного розвитку досягла б "Просвіта", коли б вона продовжувала свою працю в Українській Самостійній Соборній Державі. Що "Просвіта" не закомлювалася та працювала також і під натиском різних ворожих сил окупантів, це тільки збільшує її заслуги. Наїздники та гнобителі України відчували силу й вагу цього товариства й намагалися знищити його дощенту.

Рятуючись від національного знищення та зберігаючи себе, як цілість, український народ мусів залишати рідну Україну і втікати на далекі, чужі землі, мусів емігрувати. Але українські емігранти не забували й на чужині, що вони українці, що мають свою власну культуру, звичаї та традиції. Вони пам'ятали й пам'ятають, що відданим носієм української національної культури є "Просвіта"; де б українці-емігранти не поселилися, навіть тимчасово, скрізь повставали клітини "Просвіти", які згодом об'єднувалися й творили культурний центр українського життя. Не диво, отже, що це товариство існує у Франції, Канаді, Аргентині, Америці, Парагваї. Засновано таке товариство і в нашому таборі. Датю створення нашої таборової "Просвіти" є день 15 травня 1946 року, коли відбулися перші Установчі Збори, скликані ініціативною групою, в числі 15 осіб. З цього моменту й існує таборове Товариство "Просвіта".

Які були початкові труднощі в праці товариства всі добре знають. Таборові обставини, умовини життя за дратуни, відсутність тривалого, постійного зв'язку з культурним світом, цільовий брак матеріальних засобів, - все те не відстримувало ентузіастів, що їх число сягало ледви 60 осіб. Сьогодні в Об'єднанні Таборових Товариств "Просвіта" налічується понад 3000 членів. В кожному бльоку організовано бльокове товариство, з власною управою. Саме бльокові товариства проводять тепер усь культурно-освітню працю. Таких бльокових товариств нараховуємо 12. Кої вони мають свої власні домики-читальні, в деяких бльоках обсяг культурно-освітньої праці зріс настільки, що треба було поширити домітку з одного бараку до двох 1-шій Бльоку/.

Розвиваючи та поглиблюючи свою муравлину працю, "Просвіта" проникла до "нашого найменшого брата", до пересічного таборовика. "Просвіта" розпочала вже і працю по шатрах, де мешкають таборовики.

Урешті, допиреного й поглибленого змісту наразі культурно-освітня праця таборових товариств "Просвіта" після перевиборів, що відбулися 23. вересня 1946. До того часу Товариство існувало на основі тимчасового правилника й було помічним чинником у культурно-часовій праці культурно-освітнього відділу табору. Після переходу на постійний статут та після виборів нових управ, поодинокі клітини набрали форм, які нагадують пев. о "Просвіти" на рідних землях у передво-

єнних роках, ураховуючи, ясна річ, таборові умовини й обставини. Всі таборові товариства об'єднані в одне тіло - "Об'єднання Таборових Товариств "Просвіта", яке й керує, фактично і юридично, на чисто демократичних засадах, низовими товариствами.

Поза тими позитивними висотидами праці організаційної натури, до їх має на сьогодні таборова "Просвіта", можемо це ствердити й таке відрадне явище, що в лавах товариства зосереджується здоровий, національно свідомий елемент, готовий кожночасно своєю працею служити збірності. Ініціативу культурно-освітньої праці перебрала вже громадська маса. Висліди праці не залежать уже тепер від окремих культурно-освітніх референтів бльоків; за неї відповідає тепер уся управа, яку вибрали в безпосередніх виборах члени. Дем зросла активність і самодіяльність мас. Що це так, - на те багато доказів. Сьогодні, нпр., вже не можемо прихвратити коштовних полкових читалень до читалень, які існують у бльокових "Просвітах". Самі члени приймають діяльну участь ув обладнанні та прикрасі домівок. Зросла активність у праці мистецьких самодіяльних гуртків /хорів, оркестр, гуртків художнього читання тощо/, у влаштуванні різних академій до річних українських національних свят, у відчитуванні рефератів і в іншому. В теперішній момент усі товариства організують самоосвітні гуртки, яких цілює а дати членам знання з ділянок історії України, географії, літератури, історії визвольних змагань українського народу й інше, й це багато інших досягнень таборової "Просвіти", яких не будемо тут вичисляти. Не бракує й недоліків. Одним із головних є те, що "Просвіта" не охопила знову своїм членством усієї таборової дитини генції. Можливо, це й не вина "Просвіти", можливо, що деякі інтелігентні вважають нижче своєї гідності й вартості бути членом "Просвіти".

Головне своє завдання - виховувати майбутнього повновартісного громадянина української Самостійної Соборної Держави, об'єднання таборовиків в одну національну цілість і поширення знання таборовиків - "Просвіта" виконує. Вона тим і цінна, що в її лавах об'єднуються всі таборовики, від високоосвіченої особи до звичайної, пересічної одиниці нашого загалу. "Просвіта" навчає плекіти властиві українській нації чесноти, вона зберігає культуру й побутові традиції та підносить їх на вищий яабель. Вона вчить і доказує ділом, що знання - це сила.

"Просвіта" цінна ще й тим, що навчає кожного члена й не-члена любити й шанувати свою рідну національну культуру, бути гідним сином свого народу, любити рідну землю, незалежно від політичних переконань, світогляду, релігії й культурно-освітнього рівня.

В "Просвіті" кошині її член знайде собі працю. Той хто бере на себе моральний обов'язок перед епільнотою, мусить і виконувати його. А серед української нації таких, що не бажають бути корисними для України й українського народу, здається, немає. Коли ж найдешся б такі, то вони не будуть українцями, а вороги українського народу.

Наше таборове товариство має те великі завдання на майбутнє. Головне з них - розвинути культурно-освітню працю так широко, що б вона не лишала поза собою ні одного таборовика, щоб кошиний таборовик став активним її членом. Кошиний мусить пам'ятати, що всі мизобов'язані слухати України, яким це не було б способом. Рідний край змагається в огні та боротьбі за своє право на вільне, самостійне існування. Наше перебування на чужині, як довго воно не мусило б зривати, є тимчасове. Ми мусимо тут, закордонем, допомагати йому чим можемо, а в першу чергу мусимо приготувати себе до того моменту, коли Україна покличе нас до боротьби. Іде вже час, коли повстане, омита кров'ю своїх героїв, Українська Самостійна, Соборна Держава і в ній будуть мати місце тільки повноцінні, освічені і готові на всяку жертву громадяни. Бути такими навчить нас тут, у таборі, у ділянці, наша таборова "Просвіта".

Кожний таборовик - членом "Просвіти"

В.Д. "СОН УКРАЇНСЬКОЇ НОЧІ"

"Гей, там, у Ляндеку,
В тирольській дірі,
Там квітне мистецтво
У Драмстудії..."

Далі лунає польська пісня:

"Jak to na wojence ładnie,
Kiedy ułan z konia spadnie...
Koledzy go nie żałują,
Jeszcze kołmi go tratują..."

і, нарешті, переходить пісня УСС-ів:

"Не сміє бути в нас страху,
Ні жадної тривоги,
Бо ми є лицарі грізні
Залізної Остроги..."

Проходять бурхливі роки. На екрані - дата "1920 рік!" Віденська каварня. В ній сидить чумацький хлопчик, що прокинувся від столітнього сну. Він тепер посол Австро-Угорщини в Пашківській волості, виїхав у світ шукати підтримки для своєї держави - Пашківки. З ним теж його друг рутенець - посол цесарсько-королевського парламенту старої Австрії. Обидва виголосують свої "баржисти" промови. Чотири дівчини починають танцювати "вінервальс", далі тріо-кантан, знову вальс в одній парі. Сцена закінчується співом трьох дівчат "Sag beim Abschied..."

З Відня Мамай з своїм другом рутенцем їде до Парижа, в центр світової дипломатії, стає відомим політиком і, як посол Австро-Угорщини в Пашківській волості, частує його коньяком. На прощання Гриць співає їй танго "Ай лав ю", а далі коняє від цінкалія, що його дала йому Маруся. Збігає Хома, телефонує по лікарську допомогу й хоче втікати з Марусею, але тут Грицько зривається й викликає Хому на боксерський двобій. Суддусь Мамай...

З Голівуду Мамай їде до Індії, де в гаремі магараджі перед ним танцюють одаліски. В часі відсутності магараджі, мимом, що цей дуже гарно з ним обійшовся, Мамай закрадається до його гарему й заводить романс із його першою жінкою... Остання сцена зображує Мамаю, як він живе в Сан-Домінго, як Робінзон Крузо. Його П'ятниця, гарна смаглява малайка, знаходить на березі моря радієвий апарат. З нього чути звуки: "Bei der Kasse - Hell Sieg!..." На екрані з'являється сильветка фірера, лунають голоси: "Viva Duce!", що поступово переходять у пісню "O, sole mio!..." Мамай хоче замкнути чортову скриньку, коли чує голос Києва. Це військове звідомлення на "общепонятном русском языке". Кінцеві слова комунікату говорять: "Атомово бомба, скинена на Гірошіму, покінчила війну. На світі знову мир." І знову лунають приємні звуки Мамаєвої сопілки...

Раптом П'ятниця завважує на морі корабель, а на палубі - дружину Івгу. Переляканий Мамай ховається знову до пляшки, а сердата Івга кидає її в море... На сцену збігають "апатриди" з Ляндеку й закінчують виставу співом емігрантського гімну.

Сцени цієї радіо-ревії переплетені вдалим конферансом. Тут і політичні новини, і тьаке життя, з якого втягують ідеологічно-патологічно-фінансовий світогляд, і захист принципу "мистецтво для суспільства"... І все - в абсолютно переважній більшості - силами молоді, що самокритично співає про себе:

"Студійці-соколи, - хоч пальці лизать:
Ім всім лих у футболі, і тьаке життя, не в театрі грать...
Тепер у нас вистави з дискусією
І назва змінилась в "Політ-студію"...
Сказати про дівчаток щось злого - то гріх,
Хоч би одна гарна була вам на сміх...
Так і ляндеківської діри пробивається в широкий
звіт молоді проліски майбутнього нашого театру.

Так говорять актор Чолган у своєму конферансі, при виставі нової ревії силами драматичного театру-студії, під керівництвом Йосипа Гірниака... "Блакитна авантюра" /на теми сучасного емігрантського життя/, "Мати і я" /за М. Жвильо - ним, що викликала хвазу дискусією, ствердивши тим актуальність вистави/ і тепер - "Сон української ночі" /цього часна персоналізація вічного народнього образу "Мамай - воля й мистецтво" - ось досягнення молодого театрального колективу за короткий час його сценічного життя. Тріцять і "прахом розлітається" заложені побутові штампи малоросійщини, а старші актори, схилившись духові талановитого молодняка, виносять на театральний смітник свої пережрілі величезні амбіції.

На відкритій сцені нової вистави "Сон української ночі" - прості, скромні декорації: струнка тополя, місяць на небі, соняшник, гранатове, засіяне зорями небо, звуки ніжної пісні без слів - складають чудовий настрої. На тлі мелодії - голос Ночі, тексту Миколи Гоголя: "Чи знаєте Ви українську ніч?" За останніми словами чути здалека відому чумацьку пісню:

"Ой, у полі озерецько,
Там плавало відерецько:
Соснові клепки, дубове денце,
Не цурайся, мос серце!"

І на сцену виходить чумацький хлопчик Мамай з двома приятелями. Вони вертаються з Криму і мріють про хату, галушки, пампушки та запіканку. Одне тільки лихо вдома - це Мамаєва жінка Івга й, замість неї, він радше б побачив найстаршу відьму з Лисої гори.

Ніби на його бажання, серед грому й свисту з'являється на екрані декоративного задника сильветка найстаршої відьми. Він кадає в неї меду. Сильветка зникає, а на сцену вибігає чепурна шинкарочка, підносить Мамаєві меду-горілки, танцює й кокетує його. Не вдержалися й два старі чумаки, його приятелі, й собі також ідуть у танець. В захопленні Мамай зовсім забуває про вередливу Івгу...

Та ось шинкарочка зникає й серед грому лунає голос відьми: "Відьма й шинкарочка в одній особі - це я, твоя жінка Івга. За зраду каратиметься твій дух, замкнений в пляшці..." І все зникає... На екрані рисується тільки сильветка пляшки, в якій спочиває дух славного Мамаєва.

Проходять роки, проходять сторіччя, тільки українська ніч незмінно чарує своєю красою... А в пляшці тихо спочиває душа Мамаєва...

Аж однієї ночі чути звуки "Pas d'Espagne". Це танцює царський двір. Реверанси, шестет балетового жіночого вбрання, звуки фанфар, і до гурту аристократичних масок входять цар і здегенерованим обличчям. За його знаком, продовжується "Pas d'Espagne"... В музику врываються гарматні постріли. Аристократія деревеніє з жаху. На сцену, під звуки маршу, з'являються нові постаті. Це робітники-революціонери. Вони кидаються на танцюючу аристократію, а ці просять на колінах помилування. Хтось із робітників підносить царя за комір сорочки догори й кидає ним об землю. Живий образ, завсич спдає...

На екрані - дата "1917 рік". Чути спів:

"Ох, яблочко, куда котихся,
"Ахну в руки попадеши -
- не воротишся!"

Пісня затихає, а її змінює спів денікінської кавалерії:

"Оружьем на солнце сверкая
Подзвуки лихих трубачей,
По улицам пыль поднимая,
Проходил полк гусаров-усачей..."

КРАПКА НА ДІ

від редакції!

Згідно з бажанням, на наші руки вплинув лист, тим разом теж з-за тавору, що в часті торкається проблем, порушених уже раз на сторінках нашого тижневика, в статті-листі студентки з Німеччини - гл. "Батьківщина" ч. 45/59 /... думки, висловлені в листі, не вважаємо за вирішальні, й то чим використуємо їх у дискусійному порядку.

..... Дякую тобі, друже, за те, що надсилав мені Вашу пресу. Це є найкращий зв'язок із Вами, які я досі сидить за дротами. Кожний таборовий часопис - для мене велика радість, а особливо радісно було мені, коли я дістав останні числа "Ліття в таборі" / 150/та "Батьківщина" 45/59 /... Радісно тому, що в обох тих часописах одночасно зміщені статті, які так близько підійшли до реального життя, до емігрантської дійсності. Цішу про вступну статтю в "Ліття в таборі", передруковану з УІС, і про другу, з

"Батьківщини", що є витягом із приватного листа якоїсь, мабуть, дуже милої, панночки, що, хоч і молода, але вміє критично дивитися на життя з його плюсами й мінусами.

Признаюсь тобі, друже, що самий факт появи тих статей у Вашій пресі має велике значення, бо здається мені, що й Ви, Боляки, теж грішите у Вашому таборовому житті тими ж гріхами, про які пише О. Зеленецький, а одночасно напевно є між Вами й такі, що почувать себе як згидана панночка. Тому ці статті можуть бути першим кроком на шляху, який провадить від чужинства та безплідного політичного канства до реальної праці над відновом української державності. Це мене дуже й дуже тешить.

Ти знаєш, друже, до я, хоч і на волі, але почувать себе більше самотнім, ніж ти там, за дротами, а тому люблю поділитися з Тобою своїми думками; дозволяю же й тепер висловити їх, а саме, хотілось би мені розвинути думки п.С.З., бо він підійшов дуже близько до окреслення наших реальних завдань, але бракує йому "крапок над і". Без тих крапок, боюсь, і та стаття, й дівочий лист скоро забудуться в Вашому

таборі, як забулося багато дечого гарного, що вже раніше писалося у Ваших часописах. Отже, дозволь мені поставити ці "кращі надії". Якщо вважатимеш мої думки вартими уваги інших, подай їх своїм приятелям під розвагу, а якщо вони видадуться Тобі отакими дурними писаннями, що й доброго слова не вагте, скури, друже, на цигарки, нікому не показуючи. Починаю; пам'ятаеш, як то в прологів "Баяццо" — "... ось так ми почина-а-а-ем"...

Пан О. Зеленецький пише про а/ "... проблеми, до повинні займатися перше місце в наш час. До тих проблем належать боротьба за відновлення Української Держави та методи якими ми повинні послуговуватися в нашій політичній тактиці, щоб ця боротьба принесла найбільше успіхів."

Далі пан О.З. докладно обосновує свою думку. Я не повторюю тут його доказів, бо Вам доказувати правдивість цієї тези автора, вірю, не треба. Так, на підставі Твоєї листів і Вашої преси, я добре уявляю собі Ваші таборні настрої.

У цій статті читаємо далі: б/ "В той час, коли ціла Україна сьогодні стоїть у боротьбі, від неї не може відставати й українська еміграція" і в/ "в таких обставинах, як сьогодні, обставинах суворій, жорстокої більшовицької дійсності, в безпосередній боротьбі, край не має змоги вільно й докладно продискутувати та розвинути свої думки, гасла, ідеї. Це мусить і повинна робити еміграція." Це автор називає першим завданням еміграції. Я хочу сьогодні зупинитись тільки над цим "першим" завданням, бо дискутувати над цілою статтею — неможливо, занадто широка тема, а стаття варті дискусії.

Так, друже, виходить, що еміграція має дискутувати не на дрібні теми таборного життя, а на теми поважні, — "як то визволити Україну?" А панночка з "батьківщини" саме й пише, що "... всі ці справи виповнюють ціле наше життя". Відповідає, але як? вона й відповідає: "Кожний лопить собі голову й думає, думає, аж поки не впаде в політиканство". От, молодець — панночка! От так взаєди та розцідував би її! /Ваууу Твою, друже, іронічну усмішку, мовляв, чи вона це схоже поцілує від тебе, от такого підполтаного, вже й лисого кавалера? / Але досить жартів.

Значить, треба дискутувати, каже п.О.З., а панночка — "політикують, а діла не роблять". Як же бути, до роботи й кого слухати? Мені здається, що ми питання добре та й відразу зрозуміємо, коли признаємо, що найголовнішим негаслам кожної еміграції, а нашої зокрема, є те, що коли дискусія складається з того, що хтось говорить, а інші слухають, то в нас є кому дискутувати, а немає кому слухати. За багато говорять наші емігранти, забуваючи, що в житті взагалі треба вміти більше слухати, як говорити. Тому й Бог дав два вуха, а одні уста... За багато говоримо й цілком не стараємося, щоб із того говорення щось корисне вийшло; говоримо одне, а робимо друге! Це зрозуміле, що ніхто не може мовчати, кожний мусить говорити й ділитись своїми думками, коли йому серце болить у журбі за долю батьківщини, але ці розмови й дискусії матимуть якусь користь для справи тільки тоді, як їх будемо вести організовано, систематично, культурно

не можна теж забувати про необхідність мати щось подібне до "стражи маршалковської" польського союзу, що, в випадку якогось хуліганського виступу /у Вас, у таборі, це є неможливе, кажу про цивільне життя/, нпр., галасування під час промови "ворога", замість річової відповіді на його домагання, хуліган "святочно" випроваджує б, а то й виносить б із залу нарад.

Кого ведуть, а він упирається, його несуть, а він ногами дригає. Зинесуть, люди знову своїм ділом, уже без перешкоди, займаються. Якщо такої "стражи" немає, то краде й дискусії не робить, бо в такому житті, як показує досвід, хулігани часто перешкоджують громадській праці. Як "стражи" немає, то треба до дискусій збирати людей тільки однієї, в загальному, думки, щоб устійнити й усунути розбіжності ті вирівняти нюанси. Можна теж збиратись тоді, коли немає сумніву в громадському вихованні учасників зібрання. Всякі скандали, бешкети й хуліганства на зборах інтелігенції піднівають її повагу та значення в часах.

А як тоді буде користь? — спитася велика, Чий Любий, величезна! Шляхом дискусій витворюється ідеологія, витворюється спільна думка; під час дискусій, до їх культурно та зорганізовано ведеться на різні, навіть на най — більш дразливі теми, навіть із політичними "ворогами", чинить укінці витворитись враження в більшості присутніх, що порушена справа не може бути вирішена багатьма різними засобами, а одним, або двома, або, нехай, трьома; це дуже важливе для формування в майбутньому єдиної думки більшості. Такі дискусії призначують політичних "ворогів" говорити поміж собою спокійно, говорити правду, бо саме в таких дискусіях виходить наверх уся злоба тих, кому зовсім не лежить на серці загальна мета даної громади. Тут маю на думці амбіціонерів, що ім партійні накази та партійний авторитет заслонюють дієсну мету — у нас, згідно з окресленням п.О.З., — відновлення Української Держави.

Скільки непорозумінь, скільки перешкод у нормальному бігу громадського життя можна б уникнути шляхом добре зорганізованої дискусії, коли б особливо увагу звертали на можливість однаковий інтелектуальний рівень зібраних, коли б розважно складати план дискусії, намічувати провідні пункти доповідачів, укладати проекти резолюцій тощо.

Ти, мабуть, спитася: "Дозволь, друже, та яка ж із цього користь для української справи, та це ж для справи такої великої ваги, як визволення України, до чого, хтось буде дискутувати над нею? дискусіями, хіба, держави не відновимо!" — Івоя правда, друже, свята правда! Чому б то у нас не так, як у людей, — слухайся проводу, й на тому кінець? Але в тому то і річ, що "й у людей", поки проведу почали слухати, були дискусії, хтось когось переконував, приєднував, а потім уже, коли шляхом дискусій створилась більшість, що мала силу іншим наказувати, тоді всі дискусії припинились, один наказував, а решта слухала

виконувала. Але в тоді остаточний вислід того "слухання" був той, що "вождь" завіз своїх слухняних земляків у прирву. Це сталося тому, що всі слухали та хвалили вождя; як дискутували, то так, щоб ніхто не чув, бо зразу боялися виступити меншости, а потім боялися, що та меншість перетвориться в більшість і неслухняних зарпоторить, по-нашому, до "Іванової хати", а по-їхньому — до Дяжав...

Кажуть, колиш, у старі часи, коли хто ще не енергійна, повна життя молодь, а старі дурні державним життям керували, трапилося така подія: Покликав перський шах свого міністра та й питає: "Ну, як там, мої вірогіддані перси, чи всім вони вдоволені?" "Всім задоволені, Ваша милість". — "А звідки ж ти знаєш, до вони вдоволені?" — знову питає шах. — "е має нарідкнь, значить, задоволені." — "А чи ти опозицію маєш?" — "Де ж там, Ваша милість, хто б то

посмів мені бути в опозиції?" — "Ах, ти, такий-сякий си-ну! Звідки ж ти знаєш, по ти добре урядиш, коли нікому до слова прийти не даєш, а від усіх тільки бажаєш, щоб тебе слухали та хвалили? Щоб завтра мені була опозиція!"

Ясно, що без опозиції, тобто без права вільної думки, жодна держава не встоїться, бо завжди у вождів починається, як Лосиф Вісаріоновіч колись висловився, "го-ловокруженіє от успехов". У висліді, вийде не осяг, не здійснення ідеалів, а ось зовсім інше, те, що "по-науковому" називається "амба", а по-простому, з-нічещька — "капут".

Отже, навіть у державному житті вільний обмін думок є необхідний. В нашій емігрантській дійсності часті-густо висліді дискусій можна подати в інші громади, в центральні установи, в пресу, а тоді, на підставі цього, у центрі, який є покликаний до вирішення загально-емігрантських справ, витворюється правдиве враження про на-строї та думки всієї еміграції. Люди, що стоять на її чолі, фахові політики /кожний може висловлювати свої думки теж і в політичних справах, але не кожний може бути політиком/, знаючи думки та настрої еміграції, приймають свої рішення, або провіряють і справляють свої задуми. Інакше — еміграційний центр у своїй праці може пояснити в повітрі.

Ця моя думка, так сказати б, модно-демократична, не подобається, напевно, тим, хто — до речі, слухно — вважав, що під час боротьби не центр до має мусити прислуховувати-тись, а маси мусять сліпо виконувати директиви центру. Так, напевно, є зараз і в Україні, й інакше бути не може. Там іде боротьба, немає часу на дискусії. Власне й тому особливо важно, щоб той емігрантський центр був у зв'язку з краєм, із тими, що там, в Україні, керують збройною та й іншою боротьбою, на всіх ділянках життя. Край бореться й не має часу на дискусії; він, як пише п.О.З., не може дискутувати в обставинах боротьби з більшовизмом. Ось чому еміграція повинна виконати цю чинність і висліді цієї праці подати країні.

Крім того, центр боротьби в Україні має, напевно, якийсь орган, яким змусує маси до послуху, а на еміграції такого органу немає й не може бути; хай би хтось спробував його створити, то створився б не один, а десять чи двадцять /скільки партій, стільки й органів/, а в висліді — не політична праця державницької думки, а загальна різня й компромітація на міжнародному форумі були б овочем такого діла. Зрештою, хтось чужий всі ці органи позамикав би, а всієї еміграції сказав би: "Сидіть тихо, як хочете взагалі тут сидіти!". Значить, дискусій не минаємо, отже треба взяти їх у такі рами, щоб вони не шкодили, але помагали й красі й еміграції.

Коли ми звикнемо шнувати не тільки свої, але й чужі думки, тоді люди, що різно думають, але однаково люблять рідний край, однаково прагнуть до відновлення незалежної України, не будуть тягарем і ганьбою краю, а можуть бути йому помічниками. Вони зможуть робити на чужині те, чого в краю робити не можна, не тільки диспутувати, як про це каже далі п.О.З. Коли ж ми не навчимося того, не знайдемо шляхів до порозуміння в справах загальних, найважливіших, — тоді будемо тільки компромітувати край та його боротьбу. Це, хіба, ясно! І це не значить, що всі партії мусять об'єднатись, бо це знову була б стара помилка, яка веде до катастрофи, до того, що знову забракне опозиції й вільної думки. Мусить бути центр, як пише мила панночка, що об'єднував би всі ці партії в загальному змаганню, а не касував їх. Та я розумію завдання еміграції, що його п.О.З. називає першим. Мені здається, що, коли б еміграція мене послухала, /теж претенсії!/, то, мабуть, і мила панночка не впадала б у "Богданову розпуку", бо шляхом дискусій виявилось б, що вічно й тільки дискутувати — не можна; виявилось б, що треба щось робити, а від роботи й розпука згине, і її місце займе моральне задоволення.

Хіба... хіба, до хтось і дискутувати не хоче, і робити теж не має наміру. Йому порадимо, хай вчиться грати у брідка, чого, й від того коліс користь буде, чого, лове-деться йому коліс грати з Черчілем, під час бріджа зіски попитати, а по віски виплакатись у його камізьельку, мовляв. "які то ми бідні, українці; такий, подумайте, гарний та талановитий народ, а ось, сер, держави своєї не маємо і всі нас кривдять..." Та це належить уже до дипломатії, а дипломатичне завдання еміграції п.О.З. називає другим. Тому й я сьогодні ним не буду займатись.

Як довілаєш, що Ти, друже, маєш писання не відразу скури, а прочитай його до кінця та й другим передавай до прочитання і ... "дискусії", — може, випишу ще; а як ні, то кину писати й шукатиму, як "панночка з батьківщини", "особистого дня"...

бувай здоровий! Миши! і забувай!

В-ий М

ВИНОЮ ПАРАНДЖА

Повага перед родом курбаші^{1/} Нанін-бека наказувала мешканцям Дагбіту не минати чайхани^{2/} його сина. На килимах по-турецьки підкорчивши ноги, сиділи колом ровесники власника чайхани. Серед них можна пізнати і Бабай-бека по його осрібленій бороді, що відрізнялася від інших своєю довжиною й пишністю. Окремо від старих, сиділи в товаристві Наніна молоді сарти^{3/}. Були всі його товариші, крім Кімара, хоч, правда, ніхто й не звертав уваги на його неприсутність. Кімари ні з одним із них добре не жив, а вже особливо з Наніном.

Третій рік син Бабай-бека виходив переможцем у купкарі^{4/}. Цього року Нанін, виривавчи у Кімара кізла, скинув його з коня так, що цей, упавши, зломив собі ногу.
- Кров'ю заплатиш мені за образу! - хрипів, корчучись від болю, Кімари у слід Наніну, що переможно гнав коня, вимахуючи над головою пошматованим козлом.

В цей же день молоді сарти вибрали, замість Кімара, Наніна своїм курбаші. Душа самолюбного Кімара була ще більше вражена. Нанін став його досмертним ворогом. Він перед Аллахом заприсягнув йому жорстоку помсту.

Гості чайхани, облизуючи пальці, поцмокували, дивуючись красі конюх Бабай-бека. Легкі як серни, бігали вони. подарачи, після смачного плову^{5/}, чая. не один із товариства Наніна хотів одружитися з якоюсь із його сестер.

Випивши чай, старі узбеки курили пасвай^{6/}. Накання золотом різьбленого муштука, що переходив із уст до уст, переплітаючись спогадами молодості, що згадувала й безодне превдала минувшину.

Ік рештки сонячного проміння в долині^{7/}, Дагбіт вкривала сірною ніч... Наніна, Бабай-бека, Кімари, паранджа^{8/}, пішов до кімнати.

За хвилину, зодягнений у шовковий халат і чалму^{9/}, станув перед гірською скелею. Чорно перепросивши, сказав на вухо декільком паранджа-бех^{10/} прикхнув очі й одобрюче похитав головою.

Коли тільки тину сховала постать Наніна, один по одному заговорили старі узбеки.

- Не помилявся Бабай-бек, коли назвав іменем діда свого сина.

- Як дивлюся на нього, готовий присягнути, що бачу перед собою хороброго курбаші Нанін-бека.

- Аллах дає нашим дітям образи їх дідів, щоб не забували нерозумні сарти про діла своїх славних предків...

- Бабай-бек! Я чув, що твій Нанін зустрічається з Айші... - при згадці того імені очі присутніх блиснули гнівом диких шакалів. - Заборони йому це! Айші не носить паранджі^{11/}.

- На цілий Узбекистан не знайти краси, рівної Айші... - Але вона зломилла наш старий закон. Дагбіт плює на сліди, де ступає її нога. Айші - урус^{12/}. Паранджа згайбила її честь.

Нанін бачить її, злодійку хребтів Памиру, зрадливу Зеравшан^{13/}. Ось близько знайома скала, в якій заховалась пестера, а в ній...

Нанін чув, як об скалу б'є каміння, що несе його з собою швидко вода. Ступає тихо. Ще один крок, два... Почула.

- Нанін!
- Айші!

Нанін відривав від себе уста Айші, дивиться на неї. В його душі сходить сонце... Гріє, приємно дразнить кров молодого курбаші. Знову довгий поцілунок. Рука зупиняється на довгих косах, що, як листя корагач^{14/}, розсипалося на плечах...

- Досить, сядьмо!
3-під хавату Нанін витягає маленьку зурну^{15/} та сідає поруч Айші. До пискливих звуків зурни приєднується ніжний голос дівчини.

Заздрить їх часті зрадлива Зеравшан, - їм це байдухе.

- Нанін, Нанін! - плескає об скелю вода. - Ти опанів чарами Айші. Послухай голосів Дагбіту...

Не від одного з мешканців кішлама чув Бабай-бек про відношення сина до Айші. Не давав його за це, - не хотів зразити серця гордого внука курбаші. Знав вдачу сина. Боявся, що, як заборонить йому зустрічатися з Айші, Нанін викраде її й утече назавжди з Дагбіту. Хотів хитро, обережно відвернути його від ганьби, яка нависла над їх родом.

Під час обіду заговорив до сина старий батько:
- Нанін, завтра поїдем до Самарканди^{16/}. Мій брат хворий йому треба допомогти в господарстві.

- Надовго?
- Я напишу, коли буду тебе потребувати...

З нетерпеливістю ждав Нанін на вечір, щоб бігти до скали, об яку плескала чиста. прозора вода гірської річки.

По трьох місяцях Нанін вертався із Самарканди. Не доїхавши до Дагбіту, спинив коня. Назустріч їхав один із товаришів.

- Нещасливий твій поворот - заговорив Анвар, привітавшись із Наніном.

- Чому? Вибрали, може, собі другого курбаші?

- Не смійся, Нанін. Підлий Кімари видухав і, користуючись твоєю відсутністю, заволодів сепчем Айші.

- Неправда!!!

- Клянусь Аллахом, я чув сам, як він влесьливо брехав, що ти не оженився... Як внук славного курбаші Нанін-бека, гордусь нею. В нашій товаристві плював, сміючись із її краси. Кімари клявся, що убо'є тебе за її образ. Вона повірила йому... Айші зрадила тебе...

- Прокляття! - кризь зуби витиснув Нанін. Повернув коня й їхав мовчазний поруч Анвара. Як тугаї сховали рештки сонця, прощав його. Гальпопом гнав до Дагбіту.

Швидко упорався в стайні й зайшов у кібітку, до кімнати, де помер старий курбаші Нанін-бек. На стіні, в фарбах перського килиму, виблискувала зоря діда: рунціці, піс толі, шабі. Між ними, в самій середині, - великий кинджал.

Нанін здіймає його, затримав у руках. Через срібну піхву відчув його холодне лезо.

Перепросивши гостей, Нанін похилився до вуха батька. Бабай-бех похитав головою.

Тільки тільки крася Нанін, за ним липалися тини, що ховали в собі всілякі безіконні кібітки^{17/}. Все близько виділа знята скала, де тини зрадливий плоскіт Зеравшан...

Виділа його кроків дівчина...

- Бабай-бек, - крикнув Нанін, виривавчи Кімара з пристраших^{18/} кібітки.

Аллах, почувши Наніна, виривався. Кішкю відскочив. У руках злинув ніз. Нанін схвнув по захований кинджал. Не встиг вископити з підлоги, як Кімари кинувся на нього. Пригнувся й відірвав напад ногою в живіт. Кімари упав. Миттю зірвався знову на ноги... Він шадін...

Скочив... Смертельний удар ножа попередив кинджал. Відтята рука Кімара впала на каміння...

- Так карав мій дід тих, що боронили зраду! - крикнув Нанін у слід убіжавчому.

Айші плязичом звинувлася, підлючи ноги Наніна. Підняв за коси... В її очах сльози, благання, страх. Нанін не бачив цього.

- Так карав мій дід зраду! - шуміло в його голові.

Чути плескіт об скелю зрадливої Зеравшан. Чиста вода спалахнула кров'ю, уносячи тіло мертвої красуні Айші.

вїля чайхани старого Бабай-бека зібрались мешканці Дагбіту. Вони кричали. Батько Кімара домагався негайного ув'язнення й суду над Наніном. Грізно затискалися кулаки на рукоятках ножів...

- Не дозволимо! Геть! - кричали старі узбеки.

- Не дамо нашого курбаші! - галасували молоді.

- Айші зломилла старий закон, - вигукували жінки, - Аллах покарав її за зраду! Виною - паранджа!

- 1/ курбаші = отаман відділу басмачів, узбецьких партизан.
- 2/ чайхана = чайня, ресторан.
- 3/ сарти = молоді узбеки.
- 4/ купкарі = народна гра з козлом, що полягає в великому спириті поодиноких кімнотчиків.
- 5/ плов = смажений рих з бараниною.
- 6/ пасвай = рід тютюну, що його узбеки курять при святі.
- 7/ тугаї = очерет, комиші.
- 8/ чалма = накриття голови, завій, до якого кладеться на маленьку круглу шапочку.
- 9/ паранджа = тоненька сітка з кіського волоса, що її носять узбецькі дівчата й хінки від десяти років життя, як оєрпанок на лице.
- 10/ урус = пєс.
- 11/ Зеравшан = річка, що випливає з Памиру, гірського хребта в середній Азії.
- 12/ корагач = дерево, з листям величезних розмірів.
- 13/ зурна = інструмент, подібний нашій сопілці.
- 14/ кішлак = село.
- 15/ Самарканда = столиця Узбекистану.
- 16/ кібітка = узбецька хатина, без вікон; за вікно служить діра в стелі, яка водночас являється димарем

ЩО НОВОГО В СВІТІ

ОГЛЯД ПОДІЙ

Іспанія
Минулого тижня центральним предметом зацікавлення й розмов востані несподівано стали знову справи Іспанії.

В п'ятницю м.т. на пленарному засіданні ООН в Нью-Йорку більшість голо-
сів 7-6, вирішили зирвати дипломатичні зв'язки з урядом Фаланґи й відкликати з Іспанії дипломатичних представників. Єдиноким, що протиставилися такому ставленню справи, були держави Латинської Америки.

НА МАРГІНЕСІ

Чи згинув гітлеризм?
Що кісторичний новосиній перадишці, по ухвалі нового часу конференції, з'їзді, нарад переможних

Совітський коментатор, як можна було сподіватися, в своєму звідомленні з радістю прийняв рішення ООН та назвав його болючим ударом у "дежки" великодержави Заходу. На його думку, ці великодержави за всяку ціну хотіли вдержати Іспанія при терористичному стані.

Тим часом зненавиджена всіма Іспанія живе власним життям. По правді, протіспанські виступи витворили своєрідне невдоволення в нутрі держави. І так, недавно, вперше за час панування ген Франка, в Мадриді відбувся конгрес робітників, що в своїх наслідках викликав напруження серед консервативних кругів населення. Тривота представників конгресу зажадала допущення робітників до участі в управі концернами, поліпшення соціального забезпечення й умов праці. В державі поширюється переконання, що конгрес являється першим сиптомом росту "робітничих апетитів".

Важким є, що закордонні спостерігачі, які були присутні на зібранні конгресу, стверджують, що промови, виголошені на конгресі, нічим не вказували на це, щоб режим Франка був як так нестерпний, як його представляють. Промовці вільно говорили про сучасні умовини праці в державі, про потреби, привілеї, якими користується армія й поліція, та про необхідність їх усунення. Але ніхто не встав й не виступив проти диктатури генерала Франка та проти нього самого. Та, хоч промовцям ніхто й нічим не грозив, можна було вичути, що вони не порушуються в демократичній атмосфері.

Аль, що цей самий обсерватор, який ділиться з нами своїми спостереженнями, не був на засіданні совітських професійних спілош. Цікаво, що вичув би він там...

Франція

Франція, яка все це не може отрястися від повозного приголомшення, останніми днями стала тереном дивних політичних дій.

По виборах, що з них переможцями вийшли комуністи, на засіданні парламенту відбулися вибори премієра міністрів. На загальне число 590 послів, 575 віддало свої голоси за 74-літнього провідника соціалістів - Лео Блюма.

Льом прийняв становище премієра й заявив, що залишиться на ньому / з уваги на стан здоров'я / тільки кілька тижнів. Становище, в якому тепер опинилася Франція, Блюм назвав критичним, а то й небезпечним.

Саме це останнє переконує нас у цьому, що вибір Блюма був одинокою дорогою до покращання ситуації. Особа Блюма є чи не одинока, що тїється великою популярністю закордоном та авторитетом в нутрі держави. Французький загал добре пам'ятає, що теперішній премієр був єдиним, що в час найбільшої внутрішньої кризи в державі зумів здобути необхідну американську позичку. Тепер старий дипломат, а з ним і цілий французький народ, стоїть перед питанням: який уряд отвориться? Припускають, що керівництво державою візьме в свої руки новий коаліційний кабінет.

Персія

Події в Персії покотилися в зовсім непередбаченим напрямі. Після того, як війська уряду ввійшли до Азербейджану, ситуація основно змінилася, і то в користь перського уряду. Перський народ чіг наглядно переконатися, до чого ведуть махінації новонароджених "демократів" з-під знаку червоної зорі і як далеко можна такім довіряти. По преглошенні прокламації-заклику до народу боронити край до останньої краплі крові, " демократичний " провід потайки вивтікав в напрямі ССРСР. Генеральний губернатор Азербейджану, Марчет Пагяєві, передав число Тебріс / столицю Азербейджану / урядовим військам, а водночас повідомив центральний уряд, що азербейджанська міліція готова підкоритися йому. Після проголошення цих вісток, в Тегерані наступило віпруження.

У відповідь на події, представник Росії в Персії передав перському урядові ноту, в якій запротестував проти вислання військ до Азербейджану, як проти нарушення умов російсько-перського договору.

Публічна опінія Персії стверджує, що ССРСР останніми часами майже не

підпомагав демократичного руху Азербейджану, а це тому, що не довіряв його провідникам. Становище ССРСР нерішуче, також тому, що нафтові концесії в північній Персії, важкі для більшовиків, залежні від рішення парламенту. Постає ва про приділення концесій може бути схвалена щоймо по проведенні загальних виборів.

А м е р и к а .

Наради ООН в Нью Йорку продовжуються. В минулому тижні Рада Чотирьох приступила до обговорювання питань Німеччини. Другою справою, що прийшла на порядок дня, була справа зменшення числа окупційних військ в окремих державах Європи та справа Австрії. Молотов запропонував, щоб ці питання не обговорювати зараз, але відложити на дальший пляс. Своєю пропозицією він мотивував відсутністю совітських факхівців у Нью - Йорку. Рада вирішила, щоб слідуючі збори ООН, по Парижі, Лондоні й Нью Йорку, відбулися у Москві, на домагання Бірнеса, який, здається, вже добре знає совітську " демократію ". Молотов дав запевнення, що представники преси на конференції в Москві зможуть подавати в цей самий спосіб, як робили в Парижі та Лондоні. Дальше, Молотов звернув увагу зібраних на це, що, мимомемкнавих трудностей, в Москві будуть пороблені всі заходи, щоб звітодавці мали всі можливості до праці й були вдоволені.

Перед початком наради у Москві / 10.3.47. /, представники всіх об'єднаних держав зберуться де раз у Лондоні, 14.1. Вже в Нью Йорку представники великодержав установили напрямі наради у Москві. Між іншими, на увагу заслуговують слідуючі: склад майбутнього німецького уряду, підготовка самого мивового договору, справа кордонів та американський проєкт 40-літнього розроблення Німеччини. Час підписання мирових договорів для Італії, Румунії, Малярщини й Болгарії представники устійнили на день 10.2.47р.

Останнє минулотижневє засідання Ради Безпеки пройшло під знаком обговорювання справ Греції. Грецький премієр Тсалазаріс у довгій промові в загальному зобразив положення в державі, а зокрема в Македонії. На його думку, стан новиде поважно загрожує світовій безпеці. Він це раз зажадав від Ради Безпеки, щоб ця провела в цій справі слідство й дав конкретні докази, що македонські повстанці отримують від північних сусідів Греції поміч.

Югослав'янський делегат не лишився в довгу грецькому товаришеві. Він в коротких словах відкинув, а радше намагався відкинути, твердження представника Греції й цілу вину за випадки в Македонії приписав грецькому урядові, маючи, він прареслідує " демократичні " елементи.

П о л ь щ а .

Жк це чи вже чули, в Польщі йде підготовка до виборів, що мають відбутися в січні 1947 року. Рівнобіжно до цієї підготовки проходять маюві арештування противників тимчасового уряду. Це, як сказати б, друга сторона підготовки.

Щеф відділу преси при міністерстві закордонних справ Польщі, ген. Гроц, в розмові з представниками закордонної преси подав до відома, що в польських тїрках просиджує від сучасну перу 71 тисяч людей. В'язні поділені на три категорії: 1/. злочинці, 2/. ті, що співпрацювали з німцями, і 3/. члени різного роду терористичних організацій. В число 71 тисяч не виховані арештовані, для яких ще не виготовлені актів обвинувачення.

Слова польського генерала вказують на це, що ситуація представляється "набагато краще" ніж в початку 1939 року. Кількість в'язнів дає основу припускати, що підготовку до виборів проводиться радикальнє та до польський тимчасовий уряд "спокійно" може глядіти в майбутнє...

В КІЛЬКОХ СЛОВАХ

Новий голова хорватської держави Чавеліч, якого визнали воєнним злочинцем, за повідомленням київської радіовисланим, перебуває в Грацу, в гостині американської армії. Чавелічові ведеться добре, напевно краще, як на

держав, коли перед світом рубом стануло питання Німеччини, нам цікаво приглянутися, як уявлять собі розв'язку своєї справи самі німці. З комунікатів, преси й повсякденних балачок нам добре відомий твердий намір перемогти впроборі німецькі закланніці інстинкти: розробити Німеччину, віднаціфікувати, включити в сім'ю демократичних народів. В тому випадку нам не цікаво вглядюватися в методи, що при їх допоміжці всі пляни мали б бути здійснені / назагал, вони вже й так відомі /, ми радше приглянемося, як відноситься до цього німецьке населення, як реагує, які серед нього настрої. В великій мірі послужить нам у цьому коротенькі радієві вісті й газетні звідомлення. Для прикладу, в скорочені наведемо декілька, що лежать нам під рукою:

Берлін, 11.11. В совітській зоні Саксонії нова серія підпалів фабрик. Уряд організує окремі охоронні відділи.

Ганневер, 12.11. В Північній Німеччині, головно в Діссельдорфі, голодові демонстрації. Командування британських окупційних військ мушіло створити окремі відділи для охорони англійських жінок і дітей.

З Дрездену повідомляють, що німецькі саботажисти знову підпалили дві фабрики в сов. зоні Німеччини.

Провідник Німецької Соціалістичної Молоді зажадав амністії для німців, уроджених по 1915 р.

В Баварії появилася новий "Фюрер" Ниме Альфред Дьоріц, провідник баварської партії Господарське Об'єднання Відбудови. Його промови в багатих відношеннях нагадують НСДАП. Об'єднання користується великими грошевими засобами, невизначного походження, й має добрі інформаційні джерела.

В таборі полонених біля Гамбурга табору вартя побіла свіжо прибулих антифашистів.

В Груневальді застрілили британського старшину та його німецьку приятельку...

Ще в Німеччині. А в Австрії ?

Газети повідомляють, що на австрійських університетах панують невисокими відносинами, витворені діяльністю націонал-соціалістів-студентів. Студенти-націсти, переважно б.старшини нім. армії, під час одного з зібрань побіли своїх партійних противників. Комуністичних і соціалістичних промовців зустріли окликами! "Повістий свяню!" Застрілили зрадника!" Віденський університет, наслідком бенкетів, влада закрила.

В обох же державах, Німеччині й Австрії, особливо помітне вороже ставлення до чужонаціональних елементів, зокрема біженців. На нашу гадку, тут іде не тільки про те, що, мовляв, усі чужинці - "фашисти", або, що чужинці "об'їдають" німецьке населення"...

Факт є фактом, сучасна Німеччина стоїть у скрутному становищі. Це знають не тільки німці на власній шкїрі, але й стверджують чужинці, до перемогців вклучно /нагадає б тільки промову Черчіля! / Думки щодо метод направлення шлях поділяються. Одні хочуть бє осягнути господарським, інші - політичним шляхленням краю. Не від речі буде послухатися, що думать про справу німці.

Молодий німець в розмові з швайцарським кореспондентом говорить про це приблизно так: "Коли мова про передвику окупантів з німцями, то треба ствердити, що витворилися просто тяжкі умовини. Випадки, про які читається в пресі, це тільки перші предвісники страхіть, що градуть невідлїжимо й послїдовно. Найздібніші голови руху спротиву перебувають тепер у ЗДПА й Росії, де прагнуть над довідками атомової енергії, що принесе загалу цивілізацію. В цей спосіб буде німечена поразка Німеччини". Менше драматичну розв'язку німець вбачає в еміграції 20-ох мільйонів німців. На його думку, таке необхідне, бо німецький народ, як ніколи досі й жк мілкий і інший, являється народом "без простору". Ще напам'ятає, найбільше пригожим тереном для поселення емігрантів німець вважав ... Росію. Річ очевидна, емігранти не сміли б бути розмінені по цілім ССРСР, але мали б осягти компактною масою та створити окрему республіку...

Кореспондент називає свого спів-

ешадоті в Югославії" - говорить від себе совітський спікер.

На дочагання Югославії видати Паве-ліча, американський уряд відповів від-мовно, впевняючи, що не знає місця пере-бування б.достоиника малої хорватської держави.

Із-за браку робочих рук у Канаді, останні дві тисячі німецьких поло-чених, що перебувають у тамошніх табо-рах, не будуть репатріовані. Іде тут головно про полонених, що служили в відділах німецької воєнної флотії.Бага-то полонених зложило прохання про доз-віл лишитися в Канаді на постійне.

Грецький принц Філіп звернувся до англійського уряду з проханням прийняти йому британське громадянство. Підсекретар внутрішніх справ заявив у Палаті Громад, що це прохання буде по-ладане прихильно.

Лістки, наче б принц Філіп задуму-вав оженитися з наступницею англійсько-го престолу - принцесою Блисаветою, не є правдиві.

Як повідомляє Польська Пресова Служба, з Гданська /данціг/ відтран-спортували до Німеччини останні 37 ти-сяч німців. Таким чином Данціг остато-чно відгерманізований.

Ген. Тек Нерні подав до відома, що незабаром американські воєнки отри-мають дозвіл женитися з німками.

За повідомленням Ройтера, комуні-стичні китайські відділи, в силі 15 тисяч людей, перейшли замерзлу ріку Сунгарі /Центр. Манджурія/ й тим дали початок зимовій комуністичній офензиві.

В івразі почала радити конференція соціал-демократичних партій Серед-ньої Європи. В конференції беруть уча-сть представники Чехословаччини, Ма-дарщини, Польщі, Румунії й Австрії.Че-кають приїзду болгарської делегації.

З ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ

В новоствореному відділі перекла-дів при філософському факультеті в Граду в програмі студій - побіч ін-ших - є й українська мова, як предмет навчання. Викладають в тій ділянці : др. Г. Дзюничийскі - українське пись-менство ХХХ.століття; др. Самбірський - українська граматика й переклади та мр. А. Генжак-Везезовський - українсь-ка мовна в лектура.

Гадаємо, - лишуть з цієї нагоди зальбурзькі "Нові Дні"-, що це на-справді радіона подія. Ще ж уперше після другої світової війни з універ-ситетської катедри в Граду дунас українське слово. Питання, - пише часопис далі, - як поставиться до цьо-го українське студентство. Чи своєю чисельною участю закріплять становище української мови, як предмету навчан-ня в Градському університеті?..

Часопис "Українець у Франції", по 2-місячний перерві в діяльності, 1.12.46. появилсь знову, тим разом у збільшеному форматі й - як пише - ти-ражі ти з вістком, що з цим часом він перетворюється з додатком до фран-цузького часопису в самостійний дво-тинишник. "Українець у Франції" - и-ше про себе часопис - і далі буде сповняти завдання самостійної націо-нальної газети, якої в напрямку визна-ється великою, безмежною любов'ю до України й Українського Народу.

Від щирого серця бажаємо успіхів у корисній праці.

Голова Українського Конгресового Комітету в Америці, П.С.Думейко, передав на руки американської делега-ції на мировій конференції меморіал від імені 750 тисяч українців, що живуть у Америці. В газеті "Нью Йорк Геральд Трибюн" європейське видання/ з 18.9. ц.р. поміщена замітка про цей меморіал, під назвою "Україна не має правдивого представника на мировій конференції."

"Українці в Америці, - подає га-зета, - дуже схвилювані тим, що Україна приневолена виступати на миро-вій конференції звичайним сателітом московського режіму. П.С.Думейко зая-вив американським делегатам, що офі-ційні українські представники на ми-ровій конференції є представниками лише совітського режіму в Україні... Меморіал описує недолю, до її пережи-

ває тепер український народ: 500 та-сяч українців були депортовані вже по війні на Сибір"... /"Укр. у Фр."/ як довідуємося з"Останніх Новин; відомий український співак, геро-їчний генер світової слави "Михайло Цуда, в Великій Залі Музичного Тоба-риства в Відні влаштував власний кон-церт, що на його програму склалися твори: Штрауса, Новака, Рахманівсько-го, Гайворонського, Чайковського, Зер-ді і інших українських та світових музиків. Концерт перейшов серед захоп-лення своїх та чужинців.

На могили поляглих українських воєнків з французького реїзансту відбулася, в річницю визволення Леб-ліну, панахида й жалісна Академія. Крім численних українців, прибуло по-над 300 французів, а серед них - міс-цевий мер, ректор Штрасбурзького уні-верситету і і.

Як повідомляє московське радло, Дніпропетровській області звіль-нено з колгоспів 7 000 службовців. Крім того, 2 400 інших службовців по-бавили праці та вислали на примусові річні роботи. Ця постанова була вине-сена, як кара за порушення колгоспно-го статуту.

З ПРЕСИ

Франко чи Гібральтар?

Повоєний голодуючий світ знає те-лер принаймні, хто винен у цьому, що асе ще існує воєнна загроза, що оста-точно нема довір'я між "миролюбними на-ціями", до якого, зовсім зрозуміло", мало б дійти після зломання сили "агрес-ивних держав"; - Іспанія, франківська Іспанія в тому винна.

Звичайний читач міг би здивуватися: він не знав, що Франко завинив у супе-реччі за Триєст, а вже зовсім не чув, що Іспанія вислала до Туреччини яку-небудь ноту в справі Дарданелів; що більше, цей читач не дочував, або не дочув, що в Палестині єспанці кидали бомби, що боротьба за Персю, яка ве-деться ще досі, спричинена Франком, що Франко стоїть за горожанською війною в Китаю, за атомовою бомбою Америки, за ооо в'язком військової служби в Англії, за розрухами в Греції, - одним словом: пер-есліхний слухач радів не мав поняття про те, що Іспанія, якраз Іспанія, яка лишилася нейтральною, географічно, полі-тично, економічно майже ізольована Іспа-нія, загрожує мирові.

Що криється за цією нагінкою лівих елементів цілого світу проти Іспанії, проти Франка? - Найперше, без сумніву, бажання лівих помститися за становище, в яке вони попали після усунення єспан-ських республіканців від влади. Во коли зяти під увагу, що Москва зо своїм пре-стїжем матеріально й духовою помітчу єспанським республіканцям була вмішана в боротьбу, то й не диво, що ця сама Мос-ква радо хотіла б тодішню, зовсім їй не до вподоби розв'язку скорегувати.

Але, коли зяти, що розумні мужі з Кремлю верується почуваннями, можна смі-ло сказати, що не протифашистськими. Це ж Кремль виразно виказав, коли в серпні 1938 заключив з Гітлером пакт прияз-ні, який щойно уможливив викладання вій-ни і до його протягом тижня "по-плану" відпекалися. Кремль підтвердив це ще в квітні 1941, коли - вже після перемог Гітлера в західній Європі - вислав Гіт-лерові, переможному "вождєві фашистів", з нагоди його уродив, сердечні побажання Сталіна. Це, врешті, Кремль доказав зно-ву ще перед кількома тижнями, коли остєн-таційно нав'язав політичні й господарсь-кі зносини з Аргентиною Перона, мим, що останнього американська "Синя Книга" ви-знала за "фашиста" й мим, що ім Арген-тина стоїть у найкращих зносинах з фран-ківською Іспанією.

Ні, панове з Кремлю вже заделікі реалісти, щоб дозволити почуванням - хай вони будуть і людські - панувати над їх політикою в боротьбі проти франківської Іспанії далі-ко менше міродайні ідеологіч-ні основи, ніж стратегічні.

Звісний французький публіцист Дерті-накс коротко навітлів куліси боротьби проти Франка в статті "Нью Йорк Таймсу" з 4.11.1946, де він твердить, що англо-американські генеральні штаби, після довгих студій, доволійськи півостров, а

розмовця "нацистівським запаленцем" і радить з цієї точки погляду сприй-мати його мову. Але ж бо нам звичаєть-ся, що його слова - це голос пересіч-ного німця. В правильності нашого пе-реконання закріплює нас ще й німецька легальна брошура "Життєві можливості німецького народу". Її автор, навівши безліч фактів з політичного й госпа-дарського життя Німеччини, доходить до висновків, зовсім подібних висно-вкам молодого німця, з тією тільки різ-ницею, що вивпадає їх у менше різкій формі. В основному ж, думки обох про-сякні старими і знаними ідеями.

Так, отже, вже навіть з наведено-го стає ясно, що "заупокійну" по націонал-соціалізму ще далеко завчас-но відспівувати. Гітлерівщина, вклю-чно з її усіми кличами, живе собі далі в німецькому народі, і всі союзницькі протизаходи дають тільки, як досі, протилежні бажанням наслідки.

-н-

зокрема Іспанію, в випадку війни в Євро-пі або на Близькому Сході, взяли на ува-гу, як велику базу для вмаршу американ-ський армії.

Пертінакс, на якому часино залишити відповідальність за це звідомлення, ду-має, що в випадку такої війни англо-саси свої мостові причілки розміщували б там, де змогли б без печо збирати свої армії, щоб відтак повести їх до протинаступу.

І так, мали б північний причілок, що складался б з Данії, Гельсії, Голляндії, англійської зони Німеччини, з англїєк як заплілям і вихідною базою для літаків та південний причілок, що послужив би для вмаршу американських армії і повіт-ряної зброї. В основному, так пише Перті-накс, Італія, поостір докругу Триєсту та Греція були зяті на увагу як ба-стїон під південний причілок. Але події останнього місяця мали б перекопати аме-риканський генеральний штаб у цьому, що цей простір не можна уважити за приго-дий для забезпеченої інвазії американсь-ких сил. Звідси, веде Дертінакс далі, цей план був занеханий, а натомість увага англо-американських стратегів скерувала-ся на Іберійський півостров і Північну Африку... Американський і англійський штаби числять, що змасуванням людей і матеріялу в Іспанії, Португалії, Пів-нічній Африці й Сипілії/яку, до речі, Італіїці зовов'язалися не милітаризувати буде в спромозі забезпечити Західню Ев-ропу.

Стільки дослівно "Нью Йорк Таймс". Із цього думаючому читачеві та слухаче-ві вває причина нагінки проти Франка ста-не ясною: Москва висилає вперед своїх червоних і рожево-червоних сателітів, щоб провалом Франка й настановленням лівого уряду в Мадридї забезпечитись від можливостей переходу "іберійського бастиону" в користування англо-сасів. Закріпленням Іспанії й Гібральтару за "заприятенним" урядом Росія перевела б наведений англо-американський план вні-вещ та приборала б до рук Західню Евро-пу, як узла вже Східню.

Вони говорять про Франко, але дума-ють : Гібральтар... /"Базлер Нахріхтен"- 15.11.46./

"Український Філателіст"

Під таким наголовком появилася в італійському філателістичному журналі "Іль Франко Болто", ч.12, за місяць листопад 1946, стаття, яку передруко-вуємо в перекладі, з незначними скороченнями.

"Український Філателіст" - це один з найактивніших філателістичних гурт-ків, що існують в Італії, а не склада-ються з італійців. Це є філателістичний гурток українських воєнків, заложений українськими воєнними полоненими, які під цю пору приміщені в таборі полоне-них у Мірамаре - Ріміні.

Ці юнаки, добрі воєнки та інтелігент-ні працівники, зкористали з відносної волі й заложили в себе філателістичний гурток, який начислє 134 членів.

Гурток уложив собі складну програму. до в ній міститься не тільки організу-вання всіх українських воєнків-філате-лістів, але й організування зборів, від-читів, вистав і т.п. В тій цілі гурток удержує постійний сутік із закордонними говариствами й гуртками, з редакціями каталогів "Іверт" у Франції, "Міхель" у Німеччині та з українською пресою в Америці, Канаді, Аргентині й інших кра-

інах Західної Європи.

Та між завданнями гуртка є не тільки поширювати зацікавлення українськими значками й українською філателією взагалі, але також видавати пропам'ятні значки й інші публікації.

В серпні ц.р. надруковано один пробний аркуш значків, надхненних мотивами з життя полонених. Пробні аркуші надруковані в накладі 2 000 примірників, формат 21 x 30 см., всі темно-зеленої краски. Кожний аркуш складається з одного блоку /якого відбитку подасмо /, довкруги ж його є 14 значків, у вартості валюти УНР з 1918 року, цебто в гривнях / 1 гривня = 100 шагів/. Проекти воєвіль-малярів С.Диди / 10 і 50 шагів / і Ф.Дудинського / 20 шагів і 1 гривня /.

Значок 10 шагів представляє символічного сурмача на тлі таборової церкви й прапору Пластунського Куреня. На значку 20 шагів молодий полонений сидить з затоплений у візії далекої батьківщини, а повстанці кидають гранату. Значок 50 шагів представляє полоненого, який піднімає смолоскип на тлі гори Монте Титано, в республіці Сан Маріно. На значку 1 гривня - герб України вибивається на тлі двох перехрещених крисів, книжки та двох зовів колючого доту.

Написи кирилицею означають: Українська Таборова Пошта - Табор Полонених - Італія, а над блоком: Табор Українських Полонених - Риміні 1946. Лев, який є посередній блоку, є гербом міста Львова в Західній Україні, а з трьома коронами - це відзнака І.Української Дивізії.

Ціна одної серії 20 лір, блоку 35 лір, а цілого аркуша 100 лір.

Американці й штрайк.

Можна сказати, що перекожа республіканців в американських виборах була водночас заповідженням далекосяглого відхилення від господарської контролю, що її свого часу ввів Рузвельт. Але ця перекожа визначила теж становиде американців до штрайків, які, мимом, що охопили собою широкі часи, починають діяти населенню на нерви.

Для людей, що не бували в Америці, важко зрозуміти причини американських штрайків. Вони є - або були довший час - визнання усіми партіями середником до господарського розкладу, але для нікого не являлися чимсь революційним чи репресійним. В більшій частині вони були самозрозумілим наслідком кожної високої господарської кон'юнктури. Якщо працедавці йшли добре, робітники вважали, що саме це найвідповідніший час, щоб zorganizованим припиненням праці звернути увагу на себе та на свої домагання. Так, сміливо твердити, що багато працедавців радо зустрічали штрайки; часто вони означали успішне поборювання надвизшки продукції, якої в Америці найбільше бояться, а при кінці якої сіджує найбільша небезпека, однаково для робітників як працедавця, - господарська криза, до потрясся Америкю останнім раз в рр. 1929 і 32.

Та по 1945 році, на думку підприємців та загальної opinio, штрайки почали прибирати казкові розміри. Вони часто були звичайними перевірками сили, які частіше - як ось, нпр., на високооплачуваному Т-ві "Тренс Ворлд Айдлайн Пільомен", що його робітники приступили знову до штрайку, - потрясали не тільки всіма фінансовими піставами підприємства, але й заторкали інтереси відборців.

І так уже від місяців. Америка перемучена штрайками, а тому, що всі професійні спілки стоять ближче демократів ніж республіканців, то користе наставлення до останнім в багатьох випадках означає негативне ставлення до перебільшеної гарячки штрайків.

І сьогодні, під впливом - а може натиском - подій, досі нерішений Труман готов енергійно виступити проти штрайкуючих. А коли це чинить, то має за собою не тільки республіканців, але й велику більшість народу. Преса вже довгий час докоряла президентів за його нерішучість. "Здається, президент Труман буде змушений вкінці зректися своїх довгих ранніх походів, бо інакше, зовсім можливо, одного дня при своєму поверті зупиняться перед зачиненими дверима Білого Дому." - писав один вагінгтонський щоденник.

Самі демократи дають президентові

до зрозуміння, що, подібно як колись великий капітал, так сьогодні професійні спілки, в своїх домаганнях є обмежені, а тому президент мусить зайняти ясне й недвозначне становище.

Якщо Труманові вдасться осягнути його ціль, можна числитися з тим, що З'єдинені Держави Північної Америки зможуть спокійно розвиватися, але коли це не вдасться, існує загроза, що обізвуться голоси за "сильним" чоловіком. А тоді таким може бути якийсь генерал, - може, Мек Артур, може, Айзенговер, яких уже сьогодні видвигаютъ як можливих кандидатів при майбутніх виборах. Сьогодні бачиться їх покищо як сторонніх людей, без ніяких шансів. Але такий погляд може скоро змінитися. Від Цезара до Августа, від Наполеона до Літцера, "сильні люди" брали владу в свої руки менше при допоміг своєї енергії ніж страху перед маревом неспокою.

Але, якщо навіть не зовсім поминати того роду можливість розвитку подій, то вірамо, що вона не дуже правдоподібна та що саме консервативні чинники Республіканської Партії, більше ніж хто інший, чатимуть змогу привернути державі внутрішню стабілізацію, якої сьогодні вона так дуже потребує. /"Al Weltwoche" - 29.11.46./

"Тайни наших часів."

Під таким наголовком появилася в часописі "Ді Вельтвохе" стаття, що її автор в основі свого завдання кладе гасло: геть із кулісами в політиці! У вступі говориться про ряд споминів різних високопоставлених політичних мужів, споминів, що своєю появою відкривають широким кругам читачів вид на темні політичні історії та справки перед- і повсюнного світу. Якраз у політичній грі в закритій карті автор вбачає корінь багатьох нещастя, які, на його думку, зовсім добре можна було б поминути.

"Чи не маємо думіву в цьому, - веде автор свої міркування, - що сьогодні також редується "тайну політику", що сьогоднішній світ ототаний сіткою революцій, контрреволюцій і дітвачьких на перший погляд, інтриг, які треба, однак, поважно трактувати. При зелених столиках робиться напевно багато помилок, які в висліді не можуть довести до успішного кінця.

Якби це перед війною та в часі війни "добре поінформовані" державні мужі та світова преса знали дещо більше, вони були б напевно подобали, щоб у тайних інформаціях відділити кукіль від плевниці й поминути зайві невдачі.

Сьогодні стоїмо перед необхідністю підслухувати тайні "наших часів", бо найважніші й ризальні подоробці політичних подій ховаються за кулісами "тайної політики". Ми знаємо добре, що у прекрасних, "ширих" промвах, що їх виголошуютъ на міжнародних конференціях, ніколи не почуємо повної правди. Це відчуває широкий загаль і відносить враження, що державні мужі поводяться з ним, як із недорослою дитиною, який батьки відбирають більшу частину власної думки.

В англо-саських краях зростає з кожним днем число "привагних часописів" які найчасніше приймають форму популярних листів. Тим способом востаетъ свого роду півофіційні пресові органи, які намагаються викривати та передискутовувати й найтонші політичні проблеми. Здається, що найповажніші зусилля в цьому напрямі поробив популярний англійський господарський журнал "Економіст". Він впровадив у себе щось у роді "тайної розвідки". За невеличку передплату читач одержує рад інформації і огляд подій, які збирала згадана розвідка. Треба признати, що ця ініціатива мала дуже великий успіх, але ... не принесла жодної розв'язки.

Колі б думати про демократію поважно, треба було б, щоб усі уряди світу провели в життя російські домагання з 1917 року - покінчити з тайною політикою, - домагання, що його сама Росія наймнше зберігала.

Колі в минулих тижнях журналіст писав багато й точно про формування "російського мостового причалка" в південному Ірланді, про англо-саську "тайну службу в Ягославії", про сміливу політику Америки в Китаї, про подиву гідне об'єднання й обічянки фашистських диктаторів Франка й Перона, - то його

першим відгуком було: опублікуймо це, бо ми, скорше чи пізніше, відчуємо наслідки такої тайної політики; відчуємо їх на власній шкірі, чи то в воєвільному однострою, чи як жертви бомбардувань.

Зрозуміло, що одна людина, або одна держава, не зможе побороти "тайного армаркування" в політиці. В такому випадку повинні злучитися всі, які "знають", що діється за кулісами політичного життя. Це зрозуміли вже світові вчені, які - за виїмком совітських - з'їхались у Парижі на конференцію "УНЕСКО". Вони рішили не задержувати в тайні наукових досягнень, а навпаки, ними взаємно вимінюватись. І думам, що з подібним ключем треба звернутися до державних мужів, журналістів, тайних агентів: "Покінчіть із тайними нарадами, тайними порозуміннями! Творіть міжнародну інформаційну службу, якої єдиною ціллю було б викривати всі підземні інтриги! Перестаньте багатися у "хованку" з масами, які, скорше чи пізніше, підуть за вами!"

Уявляю собі іронічну усмішку, якою приймуть ці слова прихильники "тайної політики". Я хочу тільки звернути їх увагу на те, що коли вони так дальше поступатимуть, тоді "сіра людина" втратить довір'я до них, як до політичних провідників".

ВСЯЧИНА

Б і т о . . .

Останніми часами в часописах дуже часто зустрічаємося зо словом "вето". Що, власне, означає воно?

"Вето" походить від латинського діє слова "ветаре" /забороняти/ й означає "заборона". Цим коротким словом можна було в старинному Римі зирвати постанову народного трибуна, сенату. В державному праві розрізняємо дві форми вета: абсолютне, яке уневажнює закон /постанову/ навсе, і суспензивне, що після якогось часу може затратити свою силу. В Англії корона має право ризального вета, але його не ажває. Також англійська Палата Лордів до 1911 року втішлася правом спертю проєктів закону, схваленому Чаларю Громад. Але в цьому році цей привілей був обмежений законом, тав "ветобільд", до пересувної сили. Так, отже, Палата Лордів має силу проєкт закону стримати, але не виключити. І коли Палата Громад на трьох - одна по одній - сесіях видвигне якийсь проєкт закону, він може бути без одобрення Палати Лордів предложений королеві й увійти в життя як закон. Правом вета користувалися окремі католицькі держави при виборах папи, щоб виключити даного небажаного кардинала від виборів. Поборюване церквою, це право вжила востаннє Австрія в 1903 році.

В загальному, право вета, як і все інше в світі, можна розглядати з його добрих і ликих сторінок. Так, нпр, воно колись було розпаношлося в Польщі до тієї міри, що в 1652 році було введено в державі твз. "ліберум вето" /вільне забороняю/, на основі якого кожний один із послів міг своїм голосом знівечити постанову цілого союму. Що це "право" дуже й дуже пильно - саме в некористь Польщі - було аживане, - видно вже бодат із того, що до 1764 року, отже в сто років, з 55 сеймових засідань не менше й не більше як 48 покінчилися нічим, якраз завдяки "вільному забороняю".

З цього можна легко зрозуміти, чому то право "вета" й сьогодні має багато противників серед людей, які дійсно турбуються про світовий мир. А пан "олотов як досі, не дав того роду людям причин переконатися в неправдивості їх переконань!..

Мурини в Америці.

На сторінках швайцарського часопису "Ді Вельтвохе" знаходимо цікаве інтерв'ю муринського письменника Річарда Врайта, славного повістю "Син цього краю", з тамошнім кореспондентом.

На ряд питань про становище чорних в Америці, що їх завдав письменникові кореспондент, Вraith починає відповідати дійсно цікавим оповіданням:

Негр, родом із французької Африки, учасник французьких визвольних змагань, за свої заслуги був висланий до Америки на студії. По чотирьох місяцях перебування в Америці, мурин-студент сказав

про проведення білих із чорними: "Гестапівський в'їжд до Франка проти цього всього". Зацікавлений кореспондент домінається ближчих пояснень і мурини-писемників дає такі, приблизно так:

З Америки помітна розбіжність між ідеологією та призначенням її в житті, і то не тільки в відношенні до мурини-англо-саси зовсім серйозно думають про дею вільності одиниці й готові за неї боротися, принаймні за свої власні діла... В дійсності такий ідеалізм може розвинути тільки на ґрунті поневолення однієї раси другою. Так, напри- кимон признає нам, муринам, право вільного вибору, але ж бо в практиці 15 мільйонів чорних /на 130 мільйонів усього населення/ отримали тільки два місяці в'язниці. Людські права, ключі "воля й рівність" в американців існують тільки для білих, не для нас. Такого стану не змогли змінити й війна. Вправді, брак волатників у час війни дозволив деяким муринам виїхати на країні становиди, але там теж тільки заростило відношення по війні, коли почали вертатися здемо- білізовані білі й на своїх місцях праці позаставали чорних. У висліді - всім випадків ліну чорних в одному місяці. Запруження збільшили і здемобілізовані чорні, що в війську звикли до доброго життя й до панування над білими. Вер- нувшись, вони не хочуть зретилися набутих прав, примітяться до старих спосо- бів життя...

Кінчаючи свою розмову, Брайт гово- рить дослівно так:

"Кожна одна людина має щось дороге серцю: сім'ю, дитину, кущик поля, дім. Це позитивні сили, до яких мусимо від- клитися, щоб знати вихід із ідеоло- гічної кризи. Ми не знаємо, що принесе нам майбутнє, і чим більше плянуємо, тим більше розчаруємося. Нам не ли- шиться ніщо інше, як казати шекати віру в людність людини."

"Рятуйте Європу!"

Це м'який ключ, ані тех транспа- рент, - це назва нової організації, яка повстає в Англії й має на меті слу- жити Європі харчовою допомогою.

Все в перших днях діяльності цієї організації з усіх угодів Англії

наплинуло тисячі бакунів, головно з харчами, які призначені для потерпі- лих у війні країн.

Також організація...

Не всі знають, що англійські бріджі- сти зорганізували в окремих товариствах "Прийтеді Бріджі" багато звіту, проголо- шеного товариствами, зовідумосю, що прийтели бріджа в 1946 році влаштува- ли, крім інших, чешких "дипра", п'ять величавих конгресів. Гошим з конгре- сів тривав чотири дні і втішався ве- ликою кількістю зібраних.

Тут треба зазначити, що англій- цю загально вважають материком бріджа, а число членів вище згаданого товариства в Англії сягає суми кількох мільйонів

П О В І Д О М Л Я Н Н Я

За відомом та згодом Апостольського Візитора для українців в Італії, Пре- осьв. Кир Івана Вучко, на терені табору створені учбові заведення "Інститут ім. св. Йосафата", щоб дати змогу бажаючим закінчити середньошкільні студії й одержати свідоцтво зрілості, яке управиняло б їх до студій на університетах чи інших вищих школах. Створений інститут затверджений Священною Конгрегацією для Східної Церкви в Римі.

У зв'язку з тим, дотеперішня 8. кл. української гімназії став 8. кл. гімна- зії при Інституті ім. св. Йосафата. Вва- жаючи на важкий стан охочої до науки молоді, яка в одному шкільному році не може закінчити гімназії, отвирастає до- датково де й 7. кл. гімназії. Ті, що її закінчать, одержать річні свідоцтва за- кінчення 7. класу й матимуть право корис- туватися будьякими середньошкільними учбовими заведеннями та змогу закінчити гімназійне навчання.

Створена гімназія з неоклясичного типу.

До 7. кл. гімназії прийматиметься учнів із закінченою:

- а/. 6. кл. гімназії старого типу,
- б/. 4. кл. гімназії нового типу,
- в/. 8. кл. десятирічки,
- г/. всіх тих, що не мають згаданих документів, але викажуться відповідним знанням перед іс-

питовою комісією. Рівночасно зараджується додаткові класи до 4. кл. гімназії, у зв'язку з переїзном типу, з гуманістичного на неоклясичний.

О 5. кл. можуть бути прийняті особи, що мають:

- а/. закінчену 7. кл. гім. старого типу,
- б/. 1. кл. ліцею нового типу,
- в/. 9. кл. десятирічки, та
- г/. всі ті, що не мають згаданих документів, але викажуться відповідним знанням перед іспитовою комісією.

Відповідно умотивовані подання про прийняття до 7. та 8. клас складе- ти на руки п. мгр. Монцібовича Олександра.

Ректорат Інституту доложит усіх старань, щоб забезпечити учнів потріб- ним особистим приміщенням, konieczним харчами, /додатковим придлом харчу- й умовинами, які дозволять б вільний час використати дійсно на поширення їх знання.

Маючи запевнену опіку Священної Конгрегації й Апостольського Візитато- ра для українців в Італії й західній Європі та запевнення про допомогу Ко- манди Українського Табору, Ректорат Інституту сподіється в найближчому часі здобути потрібні засоби й почати правильну науку.

Про час іспитів, початок навчан- ня та шкільні плани /закінчення науки й т. д./ повідомитися всіх зацікавле- них своєчасно.

о. Емануїл Кордуба
ректор
Інституту ім. св. Йосафата

До відома Читачів!

Одим числом замикаємо свою видавни- чу діяльність на 1946 рік. Слідуюче число, замість 29. ч. м., появиться перед Святами, у грудному 1947 році.

Шановних пп. Кописувачів просимо надсилати матеріали до святочного чи- сла

Редакція.

З ЖИТТЯ В ТАБОРІ

Свято "Просвіти".

В 78-му річницю заснування 1-го "Просвіти" Об'єд- нання Таборних Товариств "Просвіта" побало про влаштуван- ня ряду святкування, однаково в Таборних Товариствах час- тин, як і загально в таборі.

Дня 8.12 святкували: I-ий, III-ий, V-ий, VII-ий Блюки й Робітничий Курин.

В програму святочних сходин I-го Блюку ввійшли: реферат /п. Ревть/, хорова деклямація "паменярі" - Фрапка, деклямація "Вороття нам нема" - Б. Вори /п. Рак/, "Я не боюсь турки" - Кошицького /п. Савдик/, "В дорозі" - Б. Вори /Том- ків/, "Іван Підкова" - Левченка /п. Сварський/, дві народні й дві страдальчі пісні, в виконанні струнної оркестри, під провідом п. Лесюка. Хор п. Волошка відспівав "Ой, з-за гори, з-за лічану". Сходини закінчилися просвітянським гимном "Сонце з високого неба".

В програму святкування III-го Блюку ввійшли: ре- ферат /п. Кіпан/, дві гуцульські мелодії /гуцульська капе- ля, під провідом п. Джеренюка/, танго "Мія белля", вальс "Одга" та дві в'язанки народних пісень, у виконанні джаз- оркестри, під провідом п. Михайлівського.

На програму святочних сходин IV-го Блюку склалися: вступне слово /п. Онисько/, реферат /п. Крента/, деклямація "Просвіти" - Ониська /п. Федин/ та чотири пісні, в викона- нні хору п. Мельниченка.

VII-ий Блюк виступив із святкуванням, що складова з реферату /п. Подольк/, деклямації "Не хидити нам голов" - А. К. /п. Тімків/ та гутірки на просвітянські теми, якою про- водив п. Бутушенко.

Святкуванням Робітничого Куреня склалися з реферату /п. Луницьк/, деклямації віршів Б. Вори: "до нічого" /п. Тхір/ "В дорозі" /п. Мамаєр/, "Нам шлях" /п. Грушецький/, "Вітру" /п. Кравець/, "Ми" /п. Хмельовський/ та відспівання чотирьох пісень /хор, під провідом п. Волошка/.

Дня 7.12 святкували: II-ий, V-ий, VI-ий, VIII-ий, Шкільний, Цемірецький Блюки й Варстатова Сотня.

До програми святкування II-го Блюку ввійшли: рефе- рат /п. Куцуруда/ та деклямація "Ні, лоно нарікати" /п. Наді- вайко/.

Програма святкування V-го Блюку складалася з рефера- ту /п. Стегевич/ та деклямації "Посланиє" - Шевченка /п. Глушок/.

В VI-му Блюку реферат відчитав п. Самотулка, вірш "Хвалтва" - Ромена продеклямував п. Вілан, а струнна оркес- тра, під провідом п. Вичака, відгравала ряд в'язанок народних.

ствілецьких пісень та українських вальсів.

Святочні сходин VIII-го Блюку склалися з реферату /п. Петрушевич/, та сольогри на цимбалах /п. Кубчак/.

Роковини "Просвіти" Шкільний Блюк влаштував сходини, що склалися з реферату /п. Гавдяк/, двох в'язанок пі- сень у виконанні струнної оркестри п. Білика, й танку "Аркан" виконанні баятного гуртка.

З нагоди роковин, Варстатова Сотня влаштувала у своїй читальній гутірку на просвітянські теми. Гутіркою про- водив п. Ставів.

На програму свята в ПІ-Блюку склалися: реферат /п. Луговий/, деклямації: "Я пів землі пройшов" - Петруше- ка /п. Мацьківський/, "Минають дні" - Шевченка /п. Кохан/, "За- росли шляхи терном" - Шевченка /п. Гоцля/, "Серенада Шуберта й "Іднля" - Ковала, у виконанні: п. Коваль /скрипка/, п. Без- ниски /скрипка/ та п. Дапак /гітара/. Святкування закінчив хор "Б" відспівання просвітянського гимну.

Табір влаштував роковини 8.12., влаштуванням окремо- го вечора в залі Таборного Театру.

Програму свята розпочали з'єднані таборіві хори /200 людей, під батуют п. Пасіки, відспівання гимну "Про- світи". Другою точкою була ядерна промова п. Ониська, на тему діяльності "Просвіти". Основною частиною святкування були мистецькі пописи окремих ТТН. На програму цієї частини свя- та склалися: деклямації: "Я не боюсь турки" й Кошицького /п. Савдик/, "Молитва" - Ромена /п. Білан/, "В дорозі" - Б. Вори /п. Макар/, "Нам шлях" - Б. Вори /п. Грушецький/, "За- росли шляхи терном" - Шевченка /п. Гоцля/, "Просвіти" - Ониська /п. Федик/, пісні: "Відлітали орли" /хор IV-го Блюку/, "Ой, з-за гори чорна хмара", "Ми йдем вперед", "Де Дніпро" хор Робітничого Блюку/, та "Засяло сонце" /з'єднані хори: ре- презентативні "А" й "Б" та церковний, під батуют п. Пасіки. "Гуцульські мелодії" /гуцульська капеля III-го Блюку, танго та вальс /джаз-оркестра III-го Блюку, сольогра на цимбалах /п. Кубчак/, національні танки: "Гуцулка", "Аркан" /гуцульський баятний ансамбль III-го Блюку, мистецькі пописи перепітаніся конференціонером п. Ставка.

Після офіційного закінчення свята, кочандант табо- ру звернувся до присутніх на залі з короткою промовою. В якій подав до відома декілька цікавих вісток, зв'язаних з нашим недалеким майбутнім. Своєю промовою командант закінчив побажання успіхів в майбутньому та словами віри в те, що 79-ту річницю заснування "Просвіти" будемо святкувати у здільненому Києві, Львові.

До.-Т.